

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิ่งมีชีวิตจำพวกเห็ดรา พบรายงานการสังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลเกิดขึ้นทั้งในส่วนของหมวกดอกเห็ด ก้านดอก ครีบ สปอร์ และเส้นใย (Kanda *et al.*, 1996) รงควัตถุที่เห็ดราสร้างขึ้นนี้ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการทำงานของเอนไซม์ไทโรซิเนสตามธรรมชาติ เอนไซม์ไทโรซิเนสเป็นตัวกระตุ้นการสังเคราะห์รงควัตถุโดยมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันอันตรายหรือสภาวะความกดดันจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น รังสีอัลตราไวโอเล็ต อุณหภูมิที่ไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาการเจริญเติบโต การเข้าทำลายของเชื้อแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรค และเอนไซม์ต่างๆ ที่ไม่เป็นที่ต้องการ (Bell and Wheeler, 1996) รงควัตถุที่เห็ดราสังเคราะห์ขึ้นส่วนใหญ่เป็นสารประกอบพวกฟีนอล ซึ่งต่อมาจะถูกออกซิไดซ์ด้วยเอนไซม์ไปเป็นสารควิโนนซึ่งเป็นเมลานินที่มีลักษณะเป็นสีน้ำตาล สารควิโนนตามธรรมชาติที่เห็ดราสังเคราะห์ขึ้นนั้นสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ชนิด ดังนี้ (1) β - (3,4 dihydroxyphenyl) alanin (DOPA) (2) γ -glutaminyl -3,4- dihydroxybenzene (3) Catechol และสุดท้าย (4) dihydroxynaptalene (DHN) (Jolivet *et al.*, 1996; Nagai *et al.*, 2003)

ไทโรซิเนส คือ เอนไซม์ที่มีออกซิเจนอะตอมเป็นองค์ประกอบในโครงสร้างโมเลกุล เอนไซม์นี้กระจายอยู่ตามธรรมชาติในระดับสูง ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์รงควัตถุเมลานิน (Lerch, 1989) ในการสังเคราะห์รงควัตถุนั้นเอนไซม์จะมีบทบาทโดยการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงในปฏิกิริยา hydroxylation ของ monophenol ไปเป็น diphenol และเกิดปฏิกิริยา oxidation ของ diphenol ไปเป็น quinone (Espin *et al.*, 1999) และจะทำปฏิกิริยากันเองจนกลายเป็นรงควัตถุสีน้ำตาลที่เรียกว่า เมลานิน (Soler - Rivas *et al.*, 1999) โดยทั่วไปเอนไซม์นี้ทั้งในสิ่งมีชีวิตพวกโปรคาริโอตและยูคาริโอต ซึ่งภายในมีโครงสร้างของการทำงานในส่วนที่ทำปฏิกิริยาของเอนไซม์ไทโรซิเนสจะประกอบไปด้วยบริเวณของคอปเปอร์ไอออน ซึ่งบริเวณนี้จะมีลักษณะคล้ายกับ hemocyanin ซึ่งเป็นโมเลกุลที่นำพาเอาออกซิเจนในเม็ดเลือดของสัตว์จำพวกหอยและแมลง (Leng and van Holde, 1991) โมเลกุลดังกล่าวมีการจับตัวกับคอปเปอร์ไอออนเช่นเดียวกันกับเอนไซม์ไทโรซิเนส (Lerch and Germann, 1988; Huber and Lerch, 1988)

ในระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาโครงสร้างของยีนไทโรซิเนสจากสิ่งมีชีวิต ได้แก่ *Neurospora crassa* (Lerch, 1978, 1982) *Streptomyces glaucescens* (Huber *et al.*, 1985) *Mus musculus* (Shibahara *et al.*, 1986; Kwon *et al.*, 1988; Muller *et al.*, 1988) และ *Homo sapiens* (Kwon *et al.*, 1987) โดยการเปรียบเทียบลำดับนิวคลีโอไทด์และความแตกต่างของฮีโม

ไซยานิน พบความคล้ายคลึงกันของลำดับนิวคลีโอไทด์เกาะกันเป็นกลุ่ม (Kanda *et al.*, 1996; Wichers *et al.*, 1996) ในสิ่งมีชีวิตดังกล่าวมีบริเวณ copper binding domain 2 บริเวณ เรียกว่า Cu A และ Cu B ซึ่งเป็นบริเวณของลำดับนิวคลีโอไทด์บริเวณอนุรักษ (Wichers *et al.*, 2003) บริเวณดังกล่าวนี้สามารถนำไปใช้ในการออกแบบไพรเมอร์ในการสังเคราะห์และเพิ่มปริมาณชิ้น ยีนไทโรซิเนสที่เกิดขึ้นในเห็ดกระดุม (Wichers *et al.*, 2003) และศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ ระหว่างยีนไทโรซิเนสที่เกิดขึ้นในสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ นอกจากนั้น พบว่า บริเวณนำลำดับนิวคลีโอ ไทด์อนุรักษดังกล่าวสามารถใช้ในการจำแนกสายพันธุ์และลักษณะรูปแบบของยีนไทโรซิเนสที่ เกิดขึ้นในสิ่งมีชีวิตเดียวกันได้ (Nagai *et al.*, 2003) ความล้มเหลวคล้ายคลึงของลำดับนิวคลีโอไทด์ ช่วยให้การศึกษาด้านอนุชีววิทยาของเห็ดขณะเก็บรักษาทำได้โดยง่าย

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงคุณภาพในเห็ดหอม *Lentinus edodes* พบว่าเห็ดมีการสังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลในหมวกดอกหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตในระหว่างการเก็บรักษา และระหว่างการบรรจุหีบห่อด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมในระหว่างนั้นการทำงานของเอนไซม์ไทโรซิเนสเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อการสังเคราะห์รงควัตถุเพิ่มมากขึ้นในหมวกดอก ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการ ของตลาด ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสีที่เกิดขึ้นนั้นจะไปมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรสชาติ และกลิ่น (Nagai *et al.*, 2003) นอกจากนี้ในระหว่างการเก็บรักษาเพื่อรอการจำหน่ายยังพบว่า ดอกเห็ดจะมีการสร้างสีน้ำตาลมากขึ้นเนื่องมาจากการทำงานของเอนไซม์ไทโรซิเนสที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย (Kanda, 1996)

การศึกษาระบวนการเปลี่ยนแปลงของสีดอกเห็ด (Burton, 1996; Espin *et al.*, 1999) ของเห็ดกระดุม *Agaricus bisporus* พบว่า ยีนไทโรซิเนสมีบทบาทสำคัญในกระบวนการ สังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลของดอกเห็ด (Turner, 1974) โดยเป็นตัวกระตุ้นให้มีการสังเคราะห์ รงควัตถุสีน้ำตาลในรูปของ DOPA และ GDHB (Jolivet *et al.*, 1996) โดยในระหว่างการ เจริญเติบโตของดอกเห็ดเริ่มพบการทำงานของยีนไทโรซิเนสเพียงเล็กน้อย โดยการทำงานของยีน ไทโรซิเนสจะเพิ่มขึ้นเมื่อดอกเห็ดมีการเจริญเติบโต ซึ่งกิจกรรมของยีนไทโรซิเนสของเห็ดกระดุมนี้ จะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อระดับการสังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลในดอกเห็ด (Leeuwen and Wichers, 1997)

เห็ดยานางิ *Agrocybe cylindracea* เป็นเห็ดในวงศ์ Bolbitiaceae ลำดับ Agaricales เช่นเดียวกับเห็ดหอมและเห็ดกระดุมและ มีวงชีวิตเป็นแบบเฮเทอโรทัลลิกหรือมีการผสมพันธุ์ต่าง เส้นใยกัน (heterothallic) เช่นเดียวกัน (Norton, 1981) ดอกเห็ดมีลักษณะกลม คล้ายรูปร่ม ผิว เรียบ สีน้ำตาลเข้มถึงดำ ครีบมีสีขาว เรียงติดกัน ก้าน มีสีขาว รูปร่างเป็นทรงกระบอกแบบ central stalk คือ อยู่กึ่งกลางของหมวกดอก เส้นใยแน่น สปอร์ มีสีขาวและมีรูปร่างรี ดอกเห็ดมีรสชาติดี เนื้อกรอบแน่น และสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายชนิด เป็นที่นิยมของผู้ประกอบการและ

ผู้บริโภค (ธีระ เอี่ยมไพศาล, 2549) ทำให้ดอกเห็ดมีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและเป็นที่ยอมรับ เพราะเลี้ยงเป็นจำนวนมาก (อัจฉรา พัทพ์พานนท์, 2535) ในผิวของหมวกดอกมีการสังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลพบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสีรงควัตถุเช่นเดียวกัน (Borton, 1988) โดยการสังเคราะห์จะสอดคล้องกับระยะการพัฒนาการของดอกเห็ด โดยจะพบการเปลี่ยนสีมากในระยะดอกแก่เช่นเดียวกันกับเห็ดหอมและเห็ดกระดุม (Kanda et al., 1996)

การศึกษาในเห็ดยานางิจิผ่านมาพบว่า มุ่งเน้นการศึกษาลักษณะทางสัณฐานและการเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยาเป็นส่วนใหญ่เพื่อการพัฒนาการเจริญเติบโตที่เหมาะสมที่อยู่ระหว่างอุณหภูมิ 24-30 องศาเซลเซียส โดยพบว่าแม้อุณหภูมิเย็นการเติบโตจะอยู่นานกว่า 24-30 องศาเซลเซียสก็ตามแต่ถ้าการเก็บเกี่ยวผลผลิตถ้ามีวิธีการเก็บรักษาที่อุณหภูมิที่ไม่เหมาะสม มีผลทำให้ดอกเห็ดเสื่อมสลายไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน (อัจฉราวรรณ น้อยกล้า และประสิทธิ์ วัฒนวงศวิจิตร, 2542) สำหรับการศึกษาสารประกอบที่อยู่ในดอกเห็ดจะมุ่งเน้นไปด้านสารประกอบที่มีคุณสมบัติออกฤทธิ์ทางยา เช่น พบว่ามีรายงานการศึกษาผลของ D-glucan ซึ่งมีผลต่อการยับยั้งการเจริญของเนื้องอกในหนู (Kihō et al., 1996) Murcia และคณะ (2002) รายงานว่าการทดสอบคุณสมบัติเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ (antioxidant) ในเห็ดหลายชนิด พบว่า เห็ดยานางิจิมีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเกิดออกซิไดซ์สารพิษที่เกิดขึ้นสูง ส่วนทางด้านชีวโมเลกุลเน้นทางด้านการวิเคราะห์สารที่มีคุณสมบัติในการต้านทานต่อสารพิษที่เกิดขึ้นพบรายงาน สารประกอบพวก polysaccharides ชนิด เบต้า และ อัลฟาไกลูแคน ซึ่งมีคุณสมบัติต้านทานต่อเซลล์มะเร็งในสิ่งมีชีวิต (Taira et al., 2005) สำหรับการศึกษาทางด้านการโคลนยีนไทโรซิเนส การวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์และการแสดงออกของยีนในเห็ดชนิดนี้ยังไม่มีรายงานที่สังเคราะห์ได้เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นการศึกษาโดยนำข้อมูลทางอณูชีววิทยามาประยุกต์ใช้ จึงเป็นพื้นฐานและกุญแจที่สำคัญและจะนำไปสู่ความเข้าใจกลไกการสังเคราะห์รงควัตถุสีน้ำตาลและการเปลี่ยนไปของสีในดอกเห็ดต่อไป

ที่ผ่านมา มีรายงานการศึกษาการโคลนยีนไทโรซิเนสในเห็ดราจำพวก *Aspergillus oryzae* โดยการสกัดจีโนมของราในบริเวณที่มีการสร้างสีน้ำตาลในปริมาณมาก การโคลนยีนไทโรซิเนส (Kitamoto et al., 1995) ในการศึกษาเน้นการใช้เทคนิคการเพิ่มปริมาณชิ้นส่วนของยีนด้วยปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส (polymerase chain reaction, PCR) โดยใช้ไพรเมอร์ที่ได้จากยีนไทโรซิเนสจาก *A. oryzae* และเปรียบเทียบชิ้นส่วนของดีเอ็นเอที่ได้กับดีเอ็นเอมาตรฐานก่อนนำไปวิเคราะห์ลำดับนิวคลีโอไทด์ (Obata et al., 2004)

สำหรับการโคลนยีนไทโรซิเนสในเห็ดกระดุม เริ่มจากการสกัดอาร์เอ็นเอรวมจากส่วนต่างๆ ของดอกเห็ดจากนั้นเพิ่มปริมาณชิ้นส่วนของยีนที่เกี่ยวข้องด้วยเทคนิค reverse-transcription

polymerase chain reaction (RT-PCR) โดยใช้ไพรเมอร์ที่ออกแบบจากบริเวณที่เป็นส่วนอนุรักษ์ของลำดับนิวคลีโอไทด์ในบริเวณ copper-binding ของลำดับนิวคลีโอไทด์ที่ได้รายงานไว้จาก *Neurospora crassa* (Kupper *et al.*, 1986) *Lycopersicon esculentum* (Shahar *et al.*, 1992) และ *Solanum tuberosum* (Hunt *et al.*, 1993) และใช้ cDNA ที่ได้เป็นต้นแบบในการเพิ่มปริมาณชิ้นส่วนของยีนตามวิธีที่กล่าวมา โดยในปฏิกิริยาจะประกอบด้วย ขั้นตอน denature ใช้อุณหภูมิ 94 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 นาที ต่อด้วย annealing ใช้อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 นาที และ extension ใช้อุณหภูมิ 72 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1.30 นาที สุดท้าย ใช้อุณหภูมิ 72 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3.30 นาที จำนวน 35 รอบ ชิ้นส่วนของยีนที่ได้แยกด้วยเทคนิคอิเล็กโทรโฟเรซิส จากนั้นได้นำชิ้นส่วนของยีนที่โคลนเข้าสู่แบคทีเรีย (Wichers *et al.*, 2003) พร้อมทั้งตรวจสอบลำดับนิวคลีโอไทด์โดยสำหรับยีนไทโรซิเนสใช้วิธี chain-terminator method ของ Sanger และคณะ (1997)

การศึกษาการแสดงออกของยีนสามารถดำเนินการโดยตรงโดยการตรวจวัดระดับการทำงานของยีนในเห็ดราชนิดนั้นๆ โดยเฉพาะการศึกษาการแสดงออกของยีนไทโรซิเนสในเห็ดกระดุม พบการตรวจวัดระดับการสังเคราะห์จากปริมาณของคอมพลีเมนต์เอ็นเอที่ได้ด้วยเทคนิค Southern blot (Ausubel *et al.*, 1995) โดยใช้โพรบจากโคลนดีเอ็นเอ ส่วนการศึกษาการแสดงออกของยีนไทโรซิเนสใน *Aspergillus oryzae* สามารถตรวจวัดระดับการแสดงออกของยีนไทโรซิเนสในส่วนของจีโนมมิตochondrial ด้วยเทคนิค Southern blot เช่นกัน โดยหลักการใช้ดีเอ็นเอตรวจตาม (nucleic acid probe) ที่ติดฉลากด้วยสารรังสีหรือพลอดรังสี เข้า hybridize กับ amplified product ที่ตรึงติดบนกระดาษกรองไนลอน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวใช้เวลา 2-3 วันและยังก่อให้เกิดการฟุ้งกระจายและเกิดการปนเปื้อนของ amplified product (อนุสรณ์ เฑียรทอง, 2549) ในการตรวจวัดปริมาณของอาร์เอ็นเอที่สังเคราะห์ขึ้นจะใช้เทคนิค Northern blot (Obata *et al.*, 2004) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นำอาร์เอ็นเอที่แยกได้ย้ายไปวางบนแผ่นไนลอนเช่นเดียวกับดีเอ็นเอแต่เทคนิค Northern blot ต้องอาศัยความละเอียดมากกว่าทั้งนี้เนื่องจากอาร์เอ็นเอย่อยสลายได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีวิธีการวิเคราะห์ปริมาณการแสดงออกของยีนไทโรซิเนส โดยการวัดปริมาณการสังเคราะห์อาร์เอ็นเอรวมของยีนด้วยวิธี competitive-quantitative RT-PCR (Marone *et al.*, 2001) โดยการนำอาร์เอ็นเอมาสังเคราะห์ผลิตภัณฑ์ cDNA หรือ real-time PCR (Rajagopal *et al.*, 2005) ซึ่งวิธีการหลังเป็นการเปรียบเทียบจำนวนของผลิตภัณฑ์ที่ได้กับโมเลกุลดีเอ็นเอมาตรฐานที่ทราบ copy number (Hayward *et al.*, 1988) จากรายงานที่ผ่านมา พบว่าทั้งสองวิธีเป็นที่นิยมใช้ในการตรวจวิเคราะห์เนื่องจากเป็นวิธีที่มีความละเอียด สามารถวัดปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นได้จริงแต่ก็มีข้อจำกัดที่ต้องคำนึงในการวิเคราะห์คือต้องอาศัยความละเอียดในการวิเคราะห์ ใช้เวลาในการวิเคราะห์นาน ขั้นตอนและวิธีการยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้มีต้นทุนในการ

วิเคราะห์สูงและต้องมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือและอุปกรณ์รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ (Shindo *et al.*, 2002)

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคนิคใหม่ๆ ในการตรวจวัดการแสดงออกของยีน ซึ่งเทคนิคดังกล่าวสามารถตรวจวิเคราะห์ปริมาณของคอมพลีเมนต์เออาร์เอ็นเอที่เกิดขึ้นได้ สามารถทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และมีขั้นตอนไม่ซับซ้อน เทคนิคดังกล่าว คือ เทคนิคไบโอเซ็นเซอร์ที่อาศัยหลักการพื้นฐานทางไฟฟ้าเคมี ตัวเทคนิคอาศัยเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจวัดโดยที่มีคุณสมบัติเป็นตัวรับสัญญาณและแปลงสัญญาณของโมเลกุลคอมพลีเมนต์เออาร์เอ็นเอที่ตรวจวัดร่วมกับโมเลกุลของสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโมเลกุลสีที่ใช้ในการตรวจวัดต้องมีคุณสมบัติจับตัวกับดีเอ็นเอในลักษณะจำเพาะและกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของศักย์ทางไฟฟ้า โมเลกุลสีที่นำมาใช้ได้แก่ Hoechst 33258 จากรายงานพบว่าโมเลกุล Hoechst 33258 จะมีช่วงการเปลี่ยนแปลงความต่างศักย์ไฟฟ้ากว้างที่สุด จึงเหมาะสมและได้นำมาใช้ในการตรวจวัดทางเคมีไฟฟ้าแล้ว (ปิยะศักดิ์ ชุ่มพุกษ์, 2549; Chumpluk, 2006; Chumpluk, 2007)

ที่ผ่านมาพบรายงานการตรวจสอบปริมาณดีเอ็นเอของเชื้อวัณโรคที่ปนในอาหารสัตว์ด้วยเทคนิคไบโอเซ็นเซอร์ วิธีการที่ใช้ตรวจสอบเริ่มจากการสกัดดีเอ็นเอจากตัวอย่าง เพิ่มปริมาณดีเอ็นเอด้วยเทคนิคพีซีอาร์ (PCR) ตามเงื่อนไข การบ่มที่ 94 องศาเซลเซียส นาน 5 นาที ก่อน ตามด้วย 94 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที 68 องศาเซลเซียส นาน 1 นาที จำนวน 35 รอบ สุดท้าย บ่มที่ 68 องศาเซลเซียส นาน 10 นาที จากนั้นนำผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ที่ได้ผสมรวมกับโมเลกุลสี Hoechst 33258 นำไปตรวจวัดด้วยเครื่อง linear sweep voltammetry (LSV) สำหรับการตรวจวัดปริมาณดีเอ็นเอที่ได้โดยการเปรียบเทียบกับโมเลกุลอ้างอิงที่ทราบจำนวน copy (12S rRNA) ที่เจือจางความเข้มข้นในระดับต่างๆ พร้อมทั้งคำนวณสัดส่วนของดีเอ็นเอเทียบกับปริมาณของโมเลกุลอ้างอิง (Chaumpluk *et al.*, 2006) ส่วนการศึกษาการแสดงออกของคลอโรฟิลเลสในบล็อคโคลี่ เริ่มจากการสกัดอาร์เอ็นเอรวมจากตัวอย่าง เพิ่มปริมาณชิ้นส่วนของยีน ตรวจสอบการแสดงออกโดยเทคนิคไบโอเซ็นเซอร์เช่นเดียวกัน ซึ่งปริมาณดีเอ็นเอของยีนคลอโรฟิลเลสที่ได้เปรียบเทียบกับโมเลกุลอ้างอิง 12S rRNA พร้อมกับคำนวณอัตราส่วนของดีเอ็นเอกับโมเลกุลอ้างอิง (Chumpluk *et al.*, 2007)

โดยหลักการศึกษาวเคราะห์โคโรนาและระดับการแสดงออกยีนไทโรซิเนสในเห็ดยานางิ สามารถวิเคราะห์โดยการสกัดอาร์เอ็นเอรวม โคลนยีนไทโรซิเนส หากลำดับนิวคลีโอไทด์ที่ได้จากโคลนพร้อมทั้งศึกษาระดับการแสดงออกของเห็ดโดยการนำดอกเห็ดที่ได้จากการเพาะเลี้ยงและได้จากตลาดเป็นวัสดุวิจัยและศึกษาระยะของการเปลี่ยนแปลงไปของสีของดอกก่อนเริ่มศึกษาการแสดงออกที่ระยะต่างๆ โดยสกัดอาร์เอ็นเอรวม สังเคราะห์ cDNA จากอาร์เอ็นเอที่สกัดได้ พร้อมกับวิเคราะห์ปริมาณดีเอ็นเอด้วยเทคนิคไบโอเซ็นเซอร์อีกครั้งพร้อมเปรียบเทียบปริมาณของ

ผลิตภัณฑ์ที่ได้ด้วยผลิตภัณฑ์ของโมเลกุล 12S rRNA ที่ได้จากการทำปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอไรเซชัน
การดำเนินการดังกล่าวจัดว่าเป็นการประยุกต์ใช้ในเห็ดราเป็นครั้งแรก เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานการ
ปรับปรุงคุณภาพของดอกเห็ดต่อไป